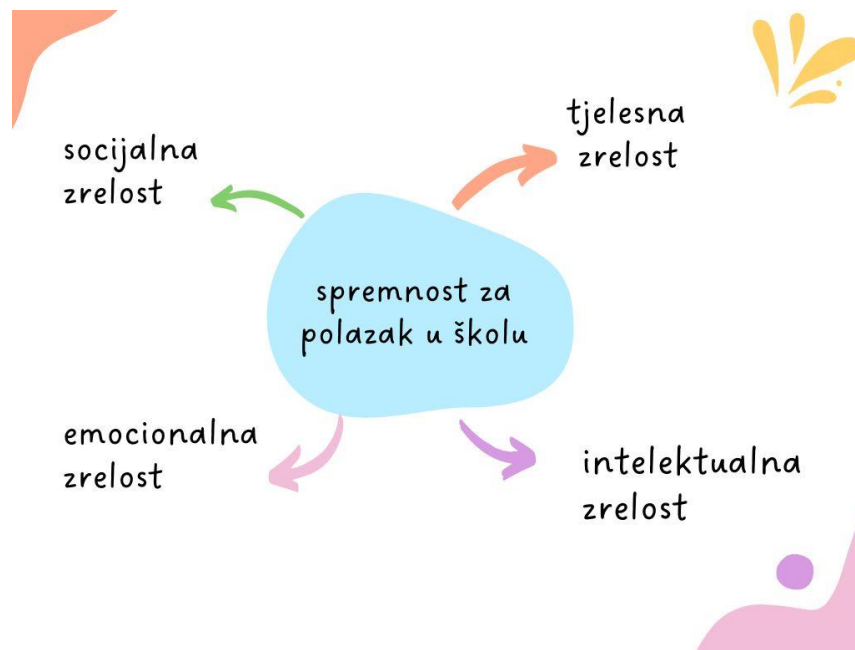

Spremnost djeteta za školu

Zrelost djeteta za školu jest posjedovanje takvog stupnja razvijenosti različitih tjelesnih i psihičkih funkcija koje će djetetu omogućiti uspješno savladavanje propisanog nastavnog plana i programa.

TJELESNA ZRELOST

- Tjelesna zrelost djeteta mora dosegnuti određenu razinu da bi ono moglo podnijeti tjelesne i psihičke napore koji ga očekuju u školi.
- Podrazumijeva normalno funkcioniranje djetetovih osjetnih organa (vid, sluh, normalno kretanje, kontrola organa za izlučivanje...)
- Tjelesnu zrelost za školu utvrđuje školski liječnik rukovodeći se kriterijima vida, sluha, težine, visine i dr.

Dijete predškolskog uzrasta bi trebalo moći:

- povezuje hodanje, trčanje i preskakanje
- baca loptu jednom rukom
- stoji na nozi zatvorenih očiju 8 – 10 sekundi
- baca loptu u zrak/zid i hvata je
- točnije izrezuje različite oblike većim škarama
- koristi se nožem za mazanje i rezanje
- veže mašnu
- povlači okomite, vodoravne i kose crte
- precrtava romb po modelu
- uspješnije piše slova i brojke, piše svoje ime,
(ali još uvijek mogu biti skloni zrcalnom izvrtanju slova i brojki)
- ispravno i sigurno rabi olovku

Pomagalo za pravilno držanje olovke

INTELEKTUALNA ZRELOST

Odgovarajuća intelektualna zrelost podrazumijeva razvijenost opažanja, stabilnost pažnje (koncentracija), govornu razvijenost, te razvijenost mišljenja i pamćenja

- usmjerena pažnja traje od 10 – 15 minuta, ali se aktivnost može produžiti i do 60 minuta s povremenim otklonima
- pažnja im se može usmjeriti verbalnom instrukcijom
- povezuje predmete, bića ili pojave po bitnoj skupini
- uočava uzročno veze (npr. oblaci - kiša)
- sigurno imenuje i razlikuje boje
- razumije odnose među predmetima – manje-veće, tanje-deblje, isto-različito
- imenuje i razlikuje krug, kvadrat i trokut
- razlikuje lijevo i desno, i na sebi i u prostoru,
- imenuje godišnja doba, dane u tjednu...
- zainteresirani su određivanju vremena na satu
- broji do 10 (uz pokazivanje količine), a mehanički i do 30
- rješava zadatke zbrajanja i oduzimanja na konkretnim materijalima do 10
- „u glavi” zna odrediti za 1 više i za 1 manje
- povećava im se točnost i opseg pamćenja
- bolje pamte ono što ga zanima
- bolji su u uočavanju problema i načinima kako ih riješiti
- traže puno informacija o smrti i počinju je razumijevati

EMOCIONALNA ZRELOST

Emocionalna zrelost znači da dijete reagira primjereno određenoj situaciji kao i većina djece njegove dobi. Djeca počinju racionalno objašnjavati svoje i tuđe ponašanje, a to onda omogućuje i kontrolu tog ponašanja.

- Emocije olakšavaju djetetu da prepozna sebe i svoje postojanje, dakle pomažu razvijanju svijesti o sebi.
- Bolje kontrolira bijes i češće ga verbalizira – ruganje, svađanje, vrijeđanje
- Može imati izražene različite strahove (da će se netko izgubiti, da će ostati sam, od oluja i gromova, od vještica, mraka, od gubitka ljubavi)

SOCIJALNA ZRELOST

- ima usvojene norme ponašanja
- ima svoj krug prijatelja
- ima usvojene vještine komunikacije i suradnje s djecom i odraslima
- poštuje pravila u zajedničkoj igri
- rješava konflikte na socijalno prihvatljiv način (razgovorom, dogovorom)
- zauzima se za sebe uz poštivanje tuđih prava i potreba – asertivnost
- može prepustiti prednost drugima, pričekati red
- samostalnost u brizi za sebe

RAZVOJ GOVORA

- poboljšava se sposobnost raščlambe riječi na glasove (glasovna analiza)
- poboljšava se sposobnost spajanja glasova u riječi (glasovna sinteza)
- svrstaju po početnom i završnom glasu
- pokazuje interes za pisanu riječ – za čitanje te pisanje slova i brojki
- gramatička pravila su usvojena, ali može pogriješiti u padežima
- rečenicu su duže, s više veznika
- rabi sve vrste rečenica, kao i odrasli

RAZVOJ GOVORA - KOMUNIKACIJA

- bez poteškoća priopćuje svoje misli, potrebe i osjećaje
- prepričava priču
- inicira i održava komunikaciju
- odgovara na komunikaciju iniciranu od strane druge osobe
- sluša i sudjeluje u grupnom razgovoru
- upotrebljava izraze uljudnosti i zna adekvatno pozdraviti
- upotrebljava mobitel za razgovor

Savjeti za poticanje spremnosti za školu kod djeteta:

- Budite podrška u izražavanju svih djetetovih emocija
- Ne opterećujte dijete svojim prevelikim očekivanjima, naglasak stavite na trud, a manje na uspjeh
- Potičite suradnju s drugima
- Potičite djetetovu samostalnost (briga o sebi (oblačenje, obuvanje), uzimanje obroka,..)
- Zadužite dijete sitnim zadacima (spremanje, sudjelovanje u pripremi obroka, briga o biljci, kućnom ljubimcu, odlazak u trgovinu...)
- Postupno **pripremajte** dijete **na promjene** koje ga očekuju prelaskom iz vrtića u školu
- **Pohvalite dijete** za sve pozitivno što napravi, ali još važnije – **što pokuša napraviti**; ukoliko je dijete pogriješilo, treba pohvaliti pokušaj, no ukazati i na pogrešku – **poticati djetetovo samopouzdanje** i dobro mišljenje o sebi
- **Izbjegavajte oštre kritike i kazne** – one samo produbljuju osjećaj neuspjeha te pojačavaju strah od pogreške ili kazne
- **Uvažavajte osobitosti** svog **djeteta** – potičite one aktivnosti u kojima je dijete uspješno jer se na taj način jača njegovo samopouzdanje te se stvara motivacija i poticaj za one aktivnosti u kojima je dijete manje uspješno
- Poučite dijete snalaženju u prometu i utvrdite najsigurniji put do škole
- Igrajte društvene igre
- Listajte dječje časopise, slikovnice, knjige
- Razgovarajte o svemu
- Podržavajte i razvijajte radoznalost djece i inicijativnost u traženju odgovora
- Usmjeravajte pažnju na događanja u prirodi, društvenoj okolini
- Razgovarajte s djetetom potpunim, pravilnim gramatičkim rečenicama
- Potičite dijete na samostalno prepričavanje sa što više detalja (događaji, priče, filmovi)
- Svaku spontanu situaciju koristite za bogaćenje rječnika (imenovanje, opisivanje,..)

- Ukoliko primijetite određena odstupanja u govoru (npr. nepravilno izgovaranje nekih glasova) svakako se obratite logopedu
- Omogućite djetetu mnogo različitih oblika kretanja (trčanje, vožnja biciklom, skakanje, vučenje, vrtnju, spuštanje, ljuljanje, penjanje,..) kroz boravak u prirodi
- Omogućite djetetu crtanje, slikanje, izrezivanje, lijepljenje, nizanje perlica, modeliranje tijesta / gline, zakopčavanje dugmadi, guljenje voća prstima (naranče, mandarine), rad sa štupalicama i sitnim predmetima ili bilo koje druge aktivnosti koje uključuju mišiće prstiju i šake kako bi se poticao razvoj fine motorike tj. grafomotorike
- Prenesite djetetu svoj pozitivan stav prema školi, ali nastojte dati realnu sliku bez uljepšavanja ili zastrašivanja

I na kraju važno je naglasiti da nije potrebno učiti dijete čitati i pisati prije polaska u školu, već je dovoljno da dijete usvoji specifične:

- grafomotoričke vještine koje su preduvjet za usvajanje vještine pisanja (poticati pravilno držanje olovke, razvijanje fine motorike šake, vježbanje okulomotorne koordinacije, precrtavanje...)
- predčitalačke vještine koje su preduvjet za usvajanje vještine čitanja (poticati interes za slova, prepoznavanje i imenovanje prvog ili zadnjeg glasa u riječi, povezivanje slogova i glasova u riječi i rastavljanje riječi na slogove i glasove)

Pripremila: Pedagoginja Ana Filipović, prof.